

Uredništvo:Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo. I

List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.**NARODNI****DNEVNIK****Upravništvo:**

Schillerjeva cesta št. 3.

Naročnina znaša za avstro-
ogerske dežele:

celoletno . . . K 25.—

polletno . . . K 12.50

četrtletno . . . K 6.80

mesečno . . . K 2.10

Za Nemčijo:

celoletno . . . K 28.—

za vse druge de-

žele i. Ameriko K 30.—

Naročnina se pošilja vnaprej.

Za oglase (insetate) se

plačuje od četrstopne

petit vrste po 12 h, za

večkrat natis primeren

popust.

Posamezna št. stane 10 h.

Št. 119.

Telefonska številka 65.

Celje, v ponedeljek, 30. maja 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.**Ivan Kac kmečki kandidat**

Na zborovanju zaupnikov narodne stranke v Velenju preteklo nedeljo se je od strani vodstva stranke stavilo vprašanje, ali ne kaže poslanski mandat okrajev Gornjigrad, Šoštanj, Slovenjgradec in Marenberg-Arvež tokrat pustiti vladajoči klerikalni stranki, da nosi tudi vso odgovornost. — Zaupniki so ta predlog odločno zavrnil in sklenili postaviti kandidata na javnem shodu v Slovenjgradcu. Včeraj se je ta shod vršil ob lepi udeležbi in navzočnosti zastopnikov šoštanjkega, marenberškega in arveškega okraja, dočim so Gornjegrajski izrazili pismenim potom soglasje. Dež. poslanec dr. V. Kukovec je kot sklicatelj otvoril shod rekoč, da izvrševalni odbor stranke niti najmanj noče vplivati na določitev kandidata, ampak prepušča to javnemu shodu, ki je tudi nasprotni stranki pristopen, da se ljudska volja brez ovire uveljavi. V sled predloga kmetovalca Kralja-Verdnika je bil izvoljen predsednikom shoda Ivan Verdnik-Podržan iz Otiškega vrha, namestnikom Ivan Košan, župan iz Družmirja, zapisnikarjem Jakob Vrečko iz Slovenjgradca. Župan Ivan Košan je v kratkem govoru utemeljeval predlog kmetov šoštanjkega okraja, naj se kmečkemu poslancu Vinku Ježovniku, ki je kmete dobro zastopal, določi kmečki naslednik. — **Predlog, da mora biti kandidat kmet-domačin, je bil soglasno sprejet.** Dr. Kukovec je nato opozoril, da se je iz vrst naprednih kmetov sprožilo več kandidatur in imenuje v tem oziru Lovro Vavpota, posestnika in tajnika hranilnice v Slovenjem gradcu in oskrbnika dež. bolnišnice, ki uživa splošno zaupanje. Naznanja dalje željo velikega števila pristašev narodne stranke, naj bi prevzel poslansko kandidaturo Ivan Verdnik, znani kmečki govornik. Nadalje povdarja dr. Kukovec, da se iz mnogih strani priporoča župan Ivan Košan iz Družmirja iz druge strani zopet Ivan Kac, župan v Šmartnem pri Slovenjem Gradcu. Ivan Verdnik se je nato v navdušenih besedah zahvalil za zaupanje, toda izjavil, da z ozirom na svoje gospodarstvo ne more prevzeti kandidature ter je priporočal Ivana Kaca, za katerega se hoče podati v volilni boj. Ivan Košan je priporočal Ivana Verdnika ali Ivana Kaca, sam je odklonil vsled slabotnega zdravja. Po odmoru petih minut je bil soglasno sprejet ob velikem navdušenju Ivan Kac kot kmečki kandidat. Povdarjal je, da sprejme kandidaturu, ker je sklep storjen soglasno in da boče posvetil vse svoje moči svojim kmečkim volilcem. Vrstili so se še jedrnatim govornikom zastopnikov posameznih okrajev. Kmete so navduševali k neizprosni boju za svojega stanovskega tovariša Ivana Verdnik, Ivan Košan, Franc Pahernik, Franc Gregl, dr. Pirnat in drugi govorniki, ter so se določili tudi volilni shodi za vse okraje in sicer za prihodnjo nedeljo **Št. Janž na Vinski gori in Družmirje, kamor**

pride tudi kmečki kandidat Ivan Kac. Glas o postavitvi Ivana Kaca se je z bliskovo naglico razširil po dolini in se vse strinja s to kandidaturo kot zelo srečno. Iz kmečkih vrst je izšel klic: »V boj na življenje ali smrt za Kaca!« Ivan Kac je zelo izobražen mlad mož, bivši predsednik čitalnice v Slovenjem gradcu, načelnik posojilnice v Šmartnem in župan tamkaj. Kot premožen kmetovalec je znan v domačem in sosednjih okrajih. Obrekovanje kandidata iz klerikalne strani bi bilo brezuspešno in za duhovščino zelo nevarno, ker bi vzbudilo strašen vihar med ljudstvom. **Zato vlada celo pri črnogledih naših pristaših trdno upanje na zmago Ivana Kaca.**

Politična kronika.**NOVICE IZ DRŽAVNEGA ZBORA.****Proračunski odsek.**

V soboto se je začela in zaključila debata o proračunu trgovskega ministerstva. Začetkom seje je došlo do hudega spopada med dalmatinskim posl. Vukovičem in trg. ministrom Weisskirchnerjem. — Vukovič je ministru razdraženo in upravičeno očital, da se je prejšnji dan napram nekemu odposlancu dalm. parobrodskih družb, kateremu so se pridružili tudi mnogi dalm. poslanci, prav nedostojno obnašal, očitajoč odposlancem, da so njihove želje le namenjene za agitacijo. Weisskirchner je odgovarjal Vukoviču, da so napadali odposlanci njega osebno; Vukovič pa se ni dal zmotiti in je svojo trditve vzdržal. — V sobotni seji pror. odseka je grajal g. posl. dr. Ploj pomanjkljivosti pri poštnih in brzojavnih uradih na Sp. Štajerskem in je zahteval spopolnjenje telefonskega omrežja. Isto željo je izrekel tudi posl. Marekhl. Po razmeroma kratki debati je bil proračun trgov. ministerstva odobren.

»Mali« finančni program.

Vlada je uvidela, da ne bode z »velikim« finančnim programom ničesar; zato želi začetkom julija spraviti vsaj »mali« finančni program pod streho. Najbrž tudi to ne bode šlo. »Mali« finančni program bi obsegal zvišanje davka na žganje, zvišanje dohodnine, davek na dividende in tantieme in na dedščine. Konečna ureditev naših državnih financ bi prišla potem prihodnjo jesen ali zimo na vrsto; morale pa bi se poprej urediti razmere na Češkem.

Sporazumne konference.

»Slov. koresp.« piše, da se bode koncem tega tedna zgodilo marsikaj odločilnega za bodoči razvoj avstr. notranjih razmer. Češki klub, parl. komisija »Slov. jednote«, nemščonacionalna zveza, krščansko socijalna zveza in Italjani bodo imeli svoje seje, v katerih bodo sklepali o tekočih važnih zadevah. Bienerth se vrne najbrž v sredo zvečer iz Bosne,

kamor je spremljal cesarja in v četrtek bode sprejel vodje Slov. jednote v zadevi italj. pravne fakultete. Češki klub se bode posvetoval o Bukvajem jezikovnem okvirnem zakonu; posvetovanj se udeležijo tudi češki socialisti. Ako češki klub Bukvajev predlog odobri, pride isti pred parlamentarno komisijo Slov. jednote. Ako bode ta predlog odobrila, pride v zbornico. Ali v obliki nujnega predloga ali ne — to še danes ni gotovo. Prvi pogovor nemških in čeških poslancev o jezikovnih razmerah na Češkem se vrši dne 7. junija.

Načrt novega poslovnika.

je izdelal po naročilu poslovnika odseka, ki je vladno predlogo zavrnil, posl. dr. Steinwender. Bistveno važna nova določila so sledeča: v prihodnje se lahko na interpelacije odgovarja pismeno; poslancem se da stalna letna plača; govoriti se mora samo s tribune; zbornica lahko odmeri posameznim govornikom čas za govore; nujni predlogi pridejo po končani razpravi o kakem predmetu na vrsto, ako to sklene zbornica s priprosto večino; plenarne seje se imajo vršiti redno trikrat na teden in imajo trajati po štiri ure. Predsednik dobi večje pravice. Načrt zahteva častni sod za slučaje neopravičenih napadov in posebna določila za obrambo onih oseb, ki se ne morejo na napade poslancev v zbornici braniti.

ČRNA GORA — KRALJEVSTVO.

Cetinjski dopisnik »Frankf. Zeit.« ve svojemu listu za zanesljivo poročati, da bode Črna gora ob priliki bodočih jubilejnih slavnosti (Nikolova petdesetletnica vlade) proglašena za kraljevstvo. Evropejske velevlasti, katerim je knez svoj namen naznanil, so vse pritrdile; vsak ugovor bi bil tudi brezpomemben, odkar je razveljavljen § 29 berlinske pogodbe in je Črna Gora popolnoma neodvisna država. — Praška »Union« dostavlja, da bi bilo pač umestno, ako bi knez Nikola ob svojem jubileju pomilostil žrtve cetinjskega bombnega procesa, ki so bile obsojene na podlagi izpovedb istega Nastiča, kateri je v Zagrebu tako žalostno pogorel. Pomiloščenje bi bilo zares v interesu države in dinastije.

PRED VOLITVAMI NA OGERSKEM.

V sredo se začnejo na Ogorskem s toliko napestjo pričakovane državnozbornske volitve. Boj je priklopel do vrhunca: vsi ministri, strankini vodje in znamenitejši politiki se mudijo v svojih okrajih; kandidatnih govorov je toliko, da jih volilci vseh niti ne utegnejo poslušati. Vsi javni posli mirujejo, vse se bavi s politikom, po vseh gostilnah taborijo »korteši (priganjači) in plačujejo za jed in pijačo. Strankarski boj je tako hud kakor doslej še nikoli: kri teče skoro vsaki dan, listi, letaki in lepaki kar mrgole najbolj umazanih napadov in očitaj. — Vlada

LISTEK.**† Peter Plohl.**

(V spomin na njegovo tragično smrt dne 19. maja 1910. l.)

Tam za Kraljevimi Vinogradi, na solčnih olšavskih gričih, med visokimi zidovi, ki stražijo zadnje domove mrtvih, na pustem prostoru, kjer ni bogatih spomenikov in ne umetno gojenega cvetja, tam se nahaja sveži slovenski grob. Tam počiva truden med trudnimi naš mladi prijatelj Peter. Na gomili iz kamenjave, svetlosive prsti še ne raste trava, ne cvetijo rože; tudi ne poraste trava in rože ne razcvetijo. Zakaj to je grob slovenskega trpina študenta v tujini. Gomila ostane pusta kakor je, le morda tablica z nemimi številkami ostane, na ravnanje kakemu poznemu prijatelju slovenskih grobov v tujini. . .

A okoli solčnih olšavskih gričev se vzdiguje jasno obzorje z urno plovečimi oblaki. Po zelenem grmovju krog pokopališčnih zidov se lovijo ptice, brezskrbno prepevajoč svoje sladke pesmi. V tistem popoldnevu žvrgoli škrljanček v sinjih višavah toplim solčnim žarkom nasproti svoj najslajši dolce far . . . Pomladni veter se ziblje na svojih lahkih nogah od gor do gor . . . Vse življenje, vse pomlad. A tam v pravokotnem oglu pokopališčnih zidov čepi smrt in počiva, otira si znojno čelo, gleda na sveži grob. Temne so njene oči, krut in trd je njen pogled. Jaz sem ga videl in vprašal: Zakaj, zakaj?

Ej, draga duša, kam si šel, kam si izginil? Videli smo te živega, gledali te mrtvega. Tvoj nasmeh, na-

pol otožen, napol ironičen, katerega smo se vsi bal, je obvisel na tvojih ustnicah tudi po smrti; smrt ga ni premagala. Nisem ga razumel, ker je bil trdovraten in kljubovalen, zdaj ga razumem in z njim odpiram vrata v tvoje preganjano življenje.

Ali poznate življenje Petra Novljana? Sin duhovite Prlekije je prinesel na srednjo šolo vse prednosti in vse pomanjkljivosti naše kmečke vzgoje. Zdravje in bister duh, talent za »gospoda«, po spoznanju domačega župnika ali učitelja. Poleg tega imaginarno vero v križ, ki jo vcepjajo v srce naši vzgojitelji po matematičnih načelih poštevank, enkrat ena je ena, križ je križ, Bog je bog. Za kazen šiba, po šibi klečanje v kotu pod križem, molitev suhoparnih očenašev in češčenihamarij. Dom in cerkev, deloma tudi šola ovirajo svoboden razvoj otroka in ga polagoma vadijo odvisnosti, nezaupnosti in verovanja v gola naključja. Tako raste Slovenec z vidnim pečatom duhovnega in duševnega robstva. Če odrasel ostane doma, je kmet starokopitnež, ki hodi v cerkev in prodava vole z enakim čutom dolžnosti; kajti tako je bilo od nekdaj. Kogar pa zanese usoda v srednjo šolo, najde tam recept, po katerem ga tešejo in likajo; sto glav, sto misli enako. Kdor je malo »ekscentričen«, se mu prerokuje, da ne bo srečno končal in se ga izolira, pedagogi pa mislijo, da so storili svojo dolžnost. So že izjeme, jaz sam sem jim hvaležen. Ali po večini je tako! In potem pridejo mladostne krize, seksualno vrenje in konflikti še ne docela ubite samostalnosti z verskimi abotnostmi. Ogenj mladostne erotike zabuhti mogočno, in namesto, da ga regulirajo v naravne higijenične meje z obzirnim razširjevanjem in prijateljskimi nasveti, ga le podpihujejo z grožnjami licemerne morale in duhovniškimi pikantnostmi v skrivnostnih spovedni-

cah. Mlada duša se napolni sentimentalnega hrepenenja, ki skriva v sebi nikomur zaupane strasti. Lažna otožnost rodi prve pesmice po vzoru nemških klasikov in postane sčasoma individualni privesek. Svetovni nazor se srebrije iz hlastno čitanih knjig, nesistematično, nejasno, neenotno. Krščanski Bog se zataji in odstavi kar čez noč, ker je tako moderno in ker ni ideja, ampak navrženo seme na nepovlečeni njivi. Krščanski strah in iz njega izvirajoča nesamostalnost pa ostane; ker ni nadomestila, ker je »skeptso« neprevidna in nekritična; navrženo seme na nepovlečeni njivi. Vse to so tipične figure slovenskega polinteligentsva, ali pa žalostne prikazni cankarjanstva; dva rokava iz enega vrela. Redek je mož! . . .

Vse te faze duševnega življenja je preživel naš dragi Pero. Toda njega ne gre soditi z večino, ni bil mediokritet. Junak je bil in bister pogled je imel. Ne junak iz kova ropotajočih pijancev, ki prevpijejo in zapijejo svojo dušo, ampak junak doslednosti, čeprav sloni ta doslednost na krivem temelju. Njegova ženjalna razpoloženja, ki jim je dal duška v prelepih sanjah in skrivnih pesmicah, njegova redka inteligenca in želja po znanju (spoznal je svetovno literaturo in umetnost kot malokateri slovenski študent), njegov talent in globoko čuteče srce, vse to so bili pogoji za srečnega in narodu koristnega človeka. Ampak malenkostne okolnosti, ki pridejo pri mladem človeku tako močno v poštev, so nagnile njegov značaj na stran nezaupnega samotarja. Že na gimnaziji ga ni nihče razumel, razposajeni kolegi so ga dražili zaradi njegovih individualnih posebnosti. Sedem let v semenišču zaprt, kjer skušajo jezuitski vzgojitelji zatreti vsak svoboden gib, da imajo potem če že ne popolnoma poslušno, pa vsaj od predsodkov odvisno gardo inteligentov, s katero vladajo nad našim naro-

postopa zelo previdno; noče, da bi volili vsi okraji naenkrat, temveč se bodo vršile volitve polagoma do 10. junija. Vendar pa se bode bila odločilna bitka že 1. junija; ta dan volijo vsi znamenitejši okraji in pridejo na vrsto izvolitve vseh znamenitejših politikov. Od 413 mandatov bode oddanih ta dan nad 300. — Po uradnih izkazih kandidira 759 možakov za 413 mandatov; in sicer šteje vladna (narodna delovna) stranka 297, košutovci 104, justhovci 149, klerikalci 47, kršč. socialci 11, Rumuni 33, Srbi 7, Slovaki 10, Nemci 18, socialisti 4 kandidate. Ostali kandidati pripadajo raznim manjšim frakcijam ali pa so nad strankami. Vladna delovna stranka ima seveda najboljše šanse; utegne dobiti 220—230 mandatov; oslabilo je njeno stališče zdatno razbitje kompromisa z narodnostmi, kar je zelo važno, ker odločujejo n. pr. Rumuni sami v okroglo 100 okrajih s svojimi glasovi. Košutovcem se godi slabo, ker nimajo denarja, a tudi Justhovci se ne hvalijo več, da bodo imeli večino v prihodnji zbornici. — Novi parlament se sestane dne 21. junija; otvoril ga bode cesar sam. Ako bi se izkazalo, da novi parlament ne bi mogel delati, ga misli Khuen zopet razpustiti in ponoviti volitve.

VSTAJA V SEVERNI ALBANJI

še nikakor ni končana. Turki še vedno dovažajo vojaštvo in streljivo; ujeti Albanci pripovedujejo, da so se njihovi tovariši pripravili za dolgotrajno gerrilla-vojno, ki lahko traja tudi več let. Vstaji pravijo tudi, da se je rodila vstaja v ljudstvu samem in da so vesti o tujih (avstro-ogerskih) agentih neresnične.

MINISTER DI SAN GIULIANO V BERLINU.

27. maja ponoči je došel v Berlin italj. minister za zunanje zadeve markiz di San Giuliano. Ostane tam do 1. junija. — Svetovno časopisje pripisuje temu obisku važnost v toliko, ker je minister di San Giuliano začel svoje inozemske obiske baš z Berlinom. Zadnji čas se je mnogo govorilo o tem, da so razmere med Rimom in Berlinom nekaj napete; ta obisk ima pokazati, da — vsaj oficijelno — temu ni tako.

Štajerske novice.

Klerikalna lumparija v Petrovčah. Odkar sta pozvala »Slov. Gosp.« in »Straža« petrovške klerikalce, osobito klerikalno mladino, na najneizprosnejši boj proti »liberalcem«, odkar je začel rogoviliti naš novi kaplan, znani dobrnski Schreiner, od tistega časa pri nas ni več miru, ampak je strankarska strast in zagrizenost priklopela na vrhunec. Javno na cesti se napadajo ljudje naprednega mišljenja s strani čukovskega naraščaja s »prokleti liberalci«, mlad 17letni klerikalni smrkovec si drzne v službi se nahajajočega učitelja titulirati s »ti prokleti liberalci« itd. itd. Podivjanost narašča, ljudstvo bega vedno bolj in bolj — in v ves ta ogenj še prilivajo kaplani, v prvi vrsti znani petelin Schreiner, olja ter tako požar širijo in večajo. Zdi se, da je škof na komando dr. Koršca poslal Schreinerja v Zalec, da v družbi z Jančičem iz Št. Petra kroti te »proklete« savinske liberalce. Vse mogoče počenjajo klerikalci, da bi izpodkopali ugled in poštenje naših somišljenikov, poslužujejo se sredstev, ki bi se jih sramoval najzabitejši pobalin v kaki gorski vasi, saj: namen posvečuje sredstva. Po občinskih volitvah so namazali hiše nekaterih klerikalcev, potem pa vpili: glejte, liberalci so to napravili, doli z liberalci itd. Včeraj so imeli pri Jelovškem veselico. V soboto po noči je pa neki zločinec vdrl v njihovo sobo in razrezal zastor ter povzročil druge poškodbe. Po zvršitvi veselice so nastopili razni govorniki in sumničiji in javno hujskali proti pristašem

narodne stranke, češ da so oni to povzročili in škodo napravili. Kaplan Schreiner je v svojem govoru javno hujskal ljudstvo proti narodni stranki s tem, da je dolžil pristaše narodne stranke tega dejanja. **Mi zahtevamo najodločnejše, da se krivca poizve in naj se vse stori, da se nesramnež izroči sodnji. Obsojamo odločno taka dejanja** in bomo jih obsojali, tudi če bi se izkazalo, da je res kdo izmed naših bil tako zaslepljen, da je dejanje zakrivil. **Ravnatoko odločno pa zavračamo podlo sumničenje, da je dejanje povzročilo vodstvo tukajšnje strankine organizacije.** Naj se torej — ponavljamo to odločno zahtevo! — krivca izsledi in se napravi enkrat za vselej konec takemu nesramnemu postopanju. Prašali bi le, če ni morda krivec neki pristaš klerikalne stranke, ki je bil izključen iz klerikalne stranke?! Na vsak način, naj si bo tako ali tako, zahtevamo, da se izsledi zločinec. Kaplana Schreinerja in druge pa opozarjamo in opominjamo, naj ne zaostrijo razmer še bolj, ker nočemo postati soodgovorni za dogodke, ki znajo nastati vseld njih neprimerno podlega hujskanja. Pomni naj kaplan Schreiner, da Savinska dolina še dolgo ni Dobrna in naj si potem uravna svoje postopanje, da mu ne bo kedaj žal. Poštenega boja se ne strašimo, zahrbtnost in intrige pa ne bodo nikdar naše orožje. Pač pa bomo vsakogar, ki bi se drznil nastopati proti našim pristašem še v naprej s takimi sumničenji, brezobzirno izročili sodnji.

v Vzor klerikalnega narodnjaka je župan Rehar iz Velike Pirešice. Nedavno je imel neko pravdo. Najel si je za zagovornika znanega prijatelja Slovencev dr. Zangerja, pri obravnavi je izpovedoval skozinskoz nemško in ko je bil poklican za pričo tudi njegov oče, je slavni klerikalni župan pončil sodnijo, da „mein Vater kann auch deutsch!“ Slava klerikalni narodni zavednosti, trikrat slava!

Ljubljanski slovenski igralci v Celju. V soboto, dne 28. t. m. in včeraj 29. t. m. so gostovali pri nas naši slovenski umetniki iz Ljubljane. V soboto so igrali komedijo „Sebastijan, veliki knez georgijski“, včeraj pa burko „Črni madež“. Obe igri ste v moralicnem oziru sijajno uspeli, žal, da ne tako glede obiska, osobito v soboto. Obžalovati moramo one, ki se jim ni zdelo vredno priti pogledat naših domačih umetnikov vsaj en večer. Po učinku, ki jih je napravilo proizvajanje obeh iger na občinstvo, smemo pač pričakovati vsaj za jutri v torek 31. t. m. pri operetnem večeru, ki ga priredi ljubljancani kot poslovljni večer, boljsega obiska. Narodno občinstvo v Celju in okolici prosimo, da stori svojo dolžnost ter zasede vse prostore velike dvorane „Narodnega doma“. O sobotni in včerajšnji predstavi še prinesemo podrobnejšo kritiko.

v Vročekrvni lajtnant. Včeraj je bila na Glavnem trgu videti mučna in za armado nečastna scena. Neki delavec, ki je bil **totalno pijan**, se je sprl z nekim domobranskim lajtnantom ter mu je zabrusil par ne posebno ljubeznivih psovok na vojaštvo. Lajtnant pa se je tako počutil v vlogi poklicanega branitelja časti armade, da je **totalno pijanega človeka udaril s sabljo najprej po roki** potem pa še čez glavo, da je delavca polila kri Lajtnant se je baje sam javil svojim predpostavljnim, radovedni smo samo, če je tudi povedal, da je bil mož, s katerim je imel „častno afero“ popolnoma pijan in kot tak neodgovoren za svoja

dejanja; mimo takšnega človeka pa gre **pameten in trezen človek s prezirom.**

v Uradni dnevi c. kr. marib. okr. glavarstva se vršijo v četrtek dne 2. junija v Slov. Bistrici, v torek dne 7. junija v Peklu in v četrtek dne 9. junija pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah.

v C. kr. pošta v Ormožu. Dohajajo nam pri-tožbe, da dobivajo naročniki „Nar. lista“ v Litmerku list še le v **pondeljek**. Prosimo gospo poštarico, da to stvar uredi, če ne, se bomo obrnili na višje mesto.

v Iz Šoštanja. Kakor je znano slovenski javnosti, je duhovniško glasilo „Straža“ nesramno napadlo naše napredno slov. učiteljstvo. Najdejo se pa žalibog v našem okraju celo učitelji, (kateri se prištevajo v učiteljskem društvu napr. str.) ki podpira „Stražo“. Gospod učitelj S. mi imamo dosti dobrih naprednih časopisov, katere bi pač razširjevali in na ta način pokazali nerazsodnemu ljudstvu pot neodvisnosti in samostojnega mišljenja.

v Mariborska restavracija v Nar. domu s petimi nabiralniki. Pod tem nadpisom smo dobili obširni dopis, v katerem popisuje nekdo na šaljivi način nabiranje s celo vrsto nabiralnikov. Nam razmere v Mariboru niso natančno znane, zato ne objavljamo toraj principijelno takih dopisov. Ker pa se enaki dopisi v zadnjem času vedno ponavljajo, mora biti vendar-le nekaj na tem, omenjamo toraj zadnji dopis mimogrede.

v Od Sv. Jakoba v Slov. gor. Dne 27. in 28. tm. so se vršile pri nas občinske volitve. Na celi črti so zmagali slovenski možje; nemčurjem je odklenkalo za vedno.

v Od Sv. Lovreuca nad Mariborom. Prav lepo smo videli Hallejev komet 27. maja od 9. do 12. ure ponoči proti južni strani. Ker je bila jasna noč, se je videl natančno njegov rep in sicer v precejšnji dolžini.

v Ljutomerske novice. Pretečeni teden je zasulo v Radoslavcih pri kopanju peska mladenko Antonijo Rep s Kamenščaka. Izkopali so jo mrtvo. — V Ljutomeru zida nek „Franz Holz, geprüfter u. konc. Maurermeister in Terbegofzen, St. Georgen a. d. Stainz“. To je žalje naše narodnega čuta. Ali temu gospodu ni znano, da prebiva v trgu več Slovencev kot Nemcev? Želimo, da spremeni ta napis na stavbišču vpok. nadučitelj, g. Kranjca. — Ko smo šli na Telovo s procesijo zagledal sem na oknu vstrie „Čitalnice“ velik šopek modriša. Ali gospa F., kot rojena Čehinja ne veste, da stem izzivate Slovence? — Naši mladi gospodje še kaj radi nemškutarijo; posebno čudno to doni v slov. družbi in na ulici. Kje je narodni ponos! Kaj pa, če bi že enkrat pretrgali občevanje z nemškimi gospodičnami? — Trgovski pomočnik pri g. Krainzu nosi modriš ter s tem kaže, da je rojen pristen Nемец slov. očeta s Kamenščaka in slov. matere iz Cvena. Kaj ne?

v Stekel pes. V petek so ustrelili v Celju 6 mesečnega psa g. A. Serdoča, poslovođja Južnošt. kamnoseške zadrage, ker je bil najbrže stekel.

dom, sedem dolgih let v mariborskem semenišču ga ni ubilo. Otresel se je okov in v osmi šoli izstopil iz semenišča. In tedaj se je začelo preganjanje. Krivico bi delal dragemu pokojniku, če ne bi nad njegovim svežim grobom obtožil vse tiste činitelje, ki so ponajveč krivi njegove smrti. Tisto zločinsko poseganje domišljavih svečnikov v rodbinske razmere študenta, to je slovenska specijaliteta. Nikjer na svetu ni menda tako kakor pri nas! Domači župnik, nekl dekan Caf, ga je »zagovoril« pri njegovih stariših, da so mu odrekli vsako podporo v zadnjem času materialno in moralno. Radikalec, framason, brezverec... Komaj je pomiril jokajočo mater in črnogledga očeta in odšel z težkim srcem v Prago, se je že priplazil župnik in v imenu vere in večnosti hujskal očeta na sina, rahločutno mater na ljubeče dete. Kaj te briga, tuja duša, tebe nadkriljujoči razum mladega človeka? Vtakni svoj nos v evangelij in v sveto pismo! Ti, ki nisi nikoli bojeval življenskega boja, ki si zamoril vsakateri nežnejši in globokejši kret svoje duše z jedjo in pijačo po farovžih, ti slovenski svečnik, ki te je porasla koža oči zavijajočega hinavstva in ki si v lenobi časa postal brutalen in vaško grob, ti in tak hočeš določevati usodo mlade idealne čistje duše? Govorim k tipičnim reprezentantom našega duhovništva in abstrahiram izjeme! Ampak teh je malo, a žrtve prvih veliko, med njimi naš Pero. Naj omenim anegdoto, ki se je baje vršila v farovžu gori omenjenega, nekega dekana Cafa. Prišel je ranjki k njemu z ubožnim spričevalom, da mu ga podpiše. Dekan je začel z očitani in z izpraševanjem vesti in ker je dobil od ponosnega fanta ponosen in zaslužen odgovor, je postal grob in mu je žugal s hlapcem. A hujše je bilo doma. Vihar za viharjem, ostudni prizori med sinom in stariši, ki si lastijo

pravico nad otrokom, za katerim so zaostali. In potem tukaj v Pragi beda, iskanje hrane za prazen in zdrav želodec, večno »skurcavanje«, kakor bi rekli Hrvati; vrtinci velikomestnega življenja; krivična razdelitev sence in svetlobe, in pa pekoča, moreča zavest, da je tam doli na jugu domovina, ki ne mara za tebe in ne spoštuje tvoje moči, dokler se ne pokažeš v praznični obleki sitega pozerja...

A vse to premagamo mi junaki s smelostjo in fanfaronskim navdušenjem Cyrana. Naš dragi Pero pa je bil stilist, vesten in natančen, ki je vsak trenotek svojega življenja ocenil v svojem srcu. Lepo ali grdo, to je bila edina mera. Nekoč sva se pripravala do zgodnje šeste ure; on je zastopl stil, jaz idejo. Stil v umetnosti, v načinu življenja, idejo v umetnosti, v življenju. V njegovih besedah je bilo prepričanje, življenski nazor. V njegovih besedah je bila cela njegova sanjava duša, tavajočega hrepenenja bridko razočaranje.

To je krajina solnčnega mrka, to njegovo dušno življenje. Po poltemni planjavi koraka popotnik in se ustavlja pri vsakem koraku. V daljavi se blesti Lete, tiho šumenje reke pozabljenja mu doni na uho. Tam stoji Haron, oprt na lopatasto veslo ob svoji ladiji, ki pelje v večnost. V večnost čez reko pozabljenja. Mrk in visok je Haron, njegove velike motne oči vabijo... Pridi, popotnik, prepeljem te na ono stran. A on se obotavlja in premišljuje. Ali zažostuje obol, ki ti ga prinašam? Le ta edini dvom razjeda njegovo dušo. Še upa, še čaka, da mine solnčni mrk, da izgane Haron tam na obzorju. V vzdihu zveni tisoč opojnih glasb, zdaj kot butanje morja ob kamenite fjorde, zdaj kot zategla pesem svatovskega veselja. A izmed vseh glasov se čuje različna struna tilhega, ječečega mola, in popotniku

se zdi, da čuje bridki plač svoje duše od rojstva. Ozira se nazaj na težke dneve, ko je padal in se zopet vzdigoval.

Kipeli so v oblake gradovi moji iz razvalin se vzpenjali nanovo na kvišku, opleteni s sanjami mladostnega stremljenja Kipeli so v oblake nad njimi pa je tiho trepetala v temni sinjini samotna zvezda. *)

Ob njegovem pogrebu niso zvonili zvonovi, pokopali smo ga brez duhovnika in križa. Nad odprtim grobom so mu zapeli tovariši slovensko pesem. Pomagale so jim ptice, ki so priletele iz bližnjih grmov, in njih drobni metalni glasovi so prijetno-vsiljivo spremljali slovensko žalostinko. Na srebrno-bele krsto so začele padati za spomin izruvane grude, nežna roka pa je spustila v odprti grob šopek najlepšega cvetja. Šopek je padel na prsi, na srčno stran... Kako nam je bilo hudo...

Nad solnčnim olšanskim gričevjem se vzdiguje jasno obzorje, z urno plovečimi oblaki. Z njimi plove čas in razdira, gradi in spreminja. V zmirom novih kolobarjih, rastočih, širečih se in zožet izginjajočih. Dotaknil se je tebe, dragi Pero, lahka ti zemlja v tujini!

Oj, ta zagonetni krog, ki mu ne najdemo konca...

A. Novačan.

*) Njegova pesem.

v Konkurz je dovolilo marib. okr. sodišče za premoženje Al. Palfingerja, vinskega trgovca v Mariboru. Konkurni komisar je svetnik višjega dež. sodišča dr. G. Wokann, upravitelj konkurzne mase pa odvetnik dr. F. Krenn v Mariboru.

v Umrla je v Mariboru mati bratov Kiffmannov, gospa Kristina Kiffmann, stara 72 let.

v Denuneljanstvo. V kraju Neustift bl. Brik-sena je sedelo v neki gostilni pred kratkim nekaj Slovencev — morda poštnih ali železničnih uradnikov —, kateri so si zvečer zapeli nekaj slovenskih pesmi. Proti temu v gostilni ni nikdo ugovarjal in se ni čutil žaljenega. Nek nemški nacijonalec pa je to stvar zvedel in sedaj krožijo po vseh nemških listih novice o „provociranju“ slovenskih narodnih uradnikov po nemških krajih. Stvar je za resnega človeka smešna in malenkostna. Pač pa bi imeli mi Slovenci dostikrat priliko prijeti za ušesa nemške uradnike, ki res izzivajo s heilanjem in psovanjem na svojih zletih po slovenskih vaseh.

Zgodovinsko društvo za Slov. Stajer priredi s sodelovanjem slovenskih narodnih mariborskih društev v nedeljo, dne 5. junija 1910 v veliki dvorani Narodnega doma veliko narodno slavnost v spomin stoletnice rojstva pesnika Staka Vraza. Začetek ob 8. uri zvečer. Blagajna se odpre ob 7. uri zvečer (Ljudska knjižnica). Predprodaja vstopnic pri gosp. Fr. Burešu, urarju na Tegetthofovi cesti šte. 33 in na dan predstave zvečer od 7. ure naprej. Spored: 1. Iv. pl. Zajc: Overture iz »Vražarica Boissyska«. 2. Šenoa: Stanku Vrazu. Deklamacija. 3. J. Leban. Molitev. Moški zbor čitalnični s spremljanjem pozavn. 4. Dr. Ilešič: Slavnostni govor. 5. V. Klaič: »Pod prozorom«, besede Stanka Vraza. Moški zbor čitalnični. 6. Fučik: Slava cesarju! Marche triumpfalne. 7. Slava Stanku Vrazu! Živa slika iz Vrazove dobe v treh delih. I. del. Na žerovinskih dobravah v ranem jutru l. 1810. Osebe: Marjetica, Barbika, Anka, kmetska dekleta. Janez, Tine, Blaže, France, kosci. Vila Radomerka (genij slovenski). Prva spremljevalka (z motiko). Druga spremljevalka (z liro in prelom). Vila Ratoborka (genij hrvatski). Prva spremljevalka (s tamburico). Druga spremljevalka (z goslimi). II. del. V Zagrebu na Lj. Gajevem domu l. 1840—48. Osebe: Ilirci: Ljudevit Gaj, Stanko Vraz, dr. Kočevar, grof Draškovič, Babukič, Mažuranič, Rakovac, Ožegovič, ban Jelačić, sluga. III. Na pesnikovem grobu l. 1910. Tableau. Jugoslovani časte spomin Staka Vraza. V predsedkih gled. igre svira orkester: »Stanko Vraz-koračnica« in V. Parmov »Intermezzo«.

Samomor vsled strahu pred kometom. „Unterst. Volks-Zeit.“ ve povedati, da se je pretekli teden gospa Frohm v Mariboru ubila vsled strahu pred kometom. To bo najbrže kaka prav čudna — kometova šala, kajti o tem samomoru doslej ni bilo ničesar slišati.

Iz Maribora. Na mesečnem živinskem sejmu dne 25. t. m. se je plačevalo za 100 kg žive teže: rejne krave K 60—64, napol rejne 58—60, suhe 40—49, biki 56—60, voli za rejo 60—62, debeli voli 74—76, napol rejeni 64—66, suhi 63—64, krave molzne 58—60, breje 62—64, telice 60—62 kron; teleta 90 vin. — K 1'— za kg žive teže. Prignane so bile 303 krave, 8 bikov, 37 volov in 16 telic.

Izpit za poštnega uradnega vodjo je napravil c. kr. poštni oficijal v Celju, g. Fr. Natek z izvrstnim uspehom. Častitamo!

„Slovenčeva“ vest o bolezni g. dr. Jurtela je bila pretirana. G. dr. Jurtela se je precej popravil in se je mudil te dni tudi v Celju.

Umrl je v Bočni pri Gornjem gradu zasebnik Gregor Potokar, oče župnika Gregorja Potokarja istotam. Bolehal je dolgo. Pogreb je bil večeraj.

Otvoritev vrta v mariborskem „Narodnem domu“ se vrši dne 2. junija zvečer pod pokroviteljstvom kluba „Narodni pipec“. Na vspredu je tamburaški koncert; petje pevskega zbora in solistov, streljanje na dobitke, licitacija torte, katero speče „pipčar“ Ilich, zlet na zrakoplovu Zeppelin IX. in druga zabava. Vstopnina za osebo 20, za rodbine 50 in za „pipčarje“ s klubovim znakom 10 vinarjev.

Druge slov. dežele.

v Kmetijski tečaj za učitelje priredi kranjski dež. odbor na kmetijski šoli na Grmu od 18. jul. do 8. avg. t. l.

v Nar. del. organizacija v Trstu ima 5. jun. občni zbor.

Kadilnikovo kočo na Golici je otvorilo slov. plan. društvo 22. tm.

v Iredenta v Trstu. Uradni list javlja, da je oblast razpustila največje laško del. podp. društvo Societá operaia triestina v Trstu; društvo je

štelo 400 moških in 1400 ženskih članov. Pred nekaj dnevi je predsednik društva dr. Cosulich imel v Milanu veleizdajski govor. Dr. Cosulich, ki je tudi član mestnega sveta, so zaprli. Baje se je zasledila obsežna iredentistična zarota.

v Iz Kranja. Kolavdacija novega savskega mostu se vrši danes. — Trgovinsko ministerstvo je odklonilo podržavljenje pošte v Kranju.

v Občinske volitve v Železnikih so danes 30. tm.

Na slavnosti laške „Lege-nazionale“ večeraj v Gorici so nastopile kot pevke tudi nekatere laške gojenke ženskega učiteljskega v Gorici in to z dovoljenjem voditelja Križniča. Slovenske gojenke se pa niti ganiti ne smejo!

v Zopet regnicolo! Laski podanik 22 letni Leon Drisenti, uradnik ladjedelnice v Tržiču, je bil obdolžen, da se je na tako nespodoben način izrazil o cesarski himni, da je zagrešil razžaljenje veličanstva. Te obtožbe je bil pri razpravi oproščen, pač pa zaradi hujskanja k dejanjem, prepovedanim po zakonu, obsojen na dva tedna zapore.

v Mestni svet v Gorici je sklenil povišati doklade na direktne davke za 15%. Večja draginja — večji davki! Lepo postaja na svetu.

Dnevna kronika.

Hofrichter — obsojen na smrt. V soboto ob desetih dopoldne se je izrekla sodba v Hofrichterjevem procesu. Sodba se je takoj izdelala, podpisala od vseh članov vojaškega sodišča, zapečatila in izročila justičnemu referentu za kornega poveljnika. Sodba se glasi: smrt na vešalih.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

POTOVANJE CESARJA FRANCA JOŽEFA V BOSNO.

Budimpešta, 29. maja: Cesar se je odpeljal ob 6. uri 40 min. zvečer v Bosno. Na potu iz budimskega grada na kolodvor ga je pozdravljalo na tisoče in tisoče ljudi, ki so delali špalir. V dvornem separatnem vlaku so s cesarjem odpotovali tudi ministri zunanjih zadev, grof Aehrenthal, drž. voj. minist. Schön-aich, skupni finančni minist. baron Burian in ministrska predsednika Bienerth in Khuen-Hedervary.

Sarajevo, 29. maja: Imamo danes prekrasno vreme, ki pospešuje zadnje priprave za cesarjev sprejem. Dekoracijska dela so malodane dovršena. Mesto nudi v svojem bogatem krasu divno sliko. Na ulicah vlada živahno vrvenje; vsak vlak pripelje nove goste, hoteli in zasebna stanovanja so prenapoljena. Razpoložene prebivalstva je kar najboljšje. Deputacije iz vseh krajev dežele, ki bodo cesarju predstavljene, so že došle. Deželni glavar, general Varešanin in korni poveljnik pl. Auffenberg sta že odšla cesarju v Bosanski Brod naproti.

Praga, 29. maja: »Venkovu« poroča njegov specialni korespondent iz Sarajeva, da krožijo tam vesti, da hoče cesar Bosno in Hercegovino povzdigniti v kraljevstvo. Nadalje se govori po Sarajevu, da misli priti prosti posebna deputacija iz sandžaka Novi Pazar, naj bi Avstrija anektirala tudi to deželo. (Ni verjetno, da bi cesar z ozirom na Turčijo kako tako deputacijo sprejel. Op. uredn.)

Zagreb, 29. maja: »Obzoru« poroča njegov dopisnik z Dunaja, da je glavni namen cesarjevega potovanja v Bosno in Hercegovino pomiriti mohamedance in jih odvrti od izseljevanja. Zato bode cesar ponovno naglašal, da bodo vestno varovane pravice mohamedanskega prebivalstva.

Sarajevo, 29. maja: Bosanski in sarajev. Hrvati pošljejo posebno deputacijo k cesarju; in sicer gresta dva poslanca in pa po dva zastopnika vseh dvanajstih hrvatskih društev v Sarajevu. Govoril bode v imenu deputacije dr. Nikola Mandić.

Mostar, 29. maja: Občinsko zastopstvo je sklenilo, da zameni na obč. hišo bosansko, avstrijsko in madžarsko zastavo s habsburško hišno, hrvatsko, srbsko in zeleno muslimansko zastavo.

Mostar, 29. maja: Celo mesto se je že pričelo oblačiti v slavnostno obleko. Pozabljeni so vsi verski in narodni prepri. Ker je kolodvorski peron določen samo za odlične osebe, bo poleg njega postavljen velik šotor za častno stotnijo, društva in korporacije. Tam bodo stali tudi duhovniki, uradniki in deputacije. Cesar bode prenočeval v hotelu »Narenti«.

Dunaj, 29. maja: »Zeit« javlja, da so se ob priliki cesarjevega potovanja po Bosni odredile obsežne varnostne odredbe. Ob celi železnični progi stoje goste patrolje vojakov in orožnikov. Potniki v Sarajevo se kontrolirajo.

Sarajevo, 29. maja: Pariška policija je javila, da so odpotovali sem trije anarhisti in je poslala tudi točen opis, na podlagi katerega so zaprli tu tri osebe, med njimi tudi nekega Cariča, ki pa pravi, da on ni anarhist, temveč njegov brat.

Bosanski brod, 30. maja: Cesar je dospel sem danes zjutraj ob 5. uri. Pred kolodvorom je bila zbrana ogromna množica ljudstva, ki je sivega vladarja pozdravila z urnebesnimi živijo-klici. Cesarja je na to pozdravil deželni glavar Varešanin, različni uradniki in brodski župan, kateremu je cesar posebej

odgovoril, da je bila njegova že davno gojena želja da bi videl Bosno in preživel v sredi njenega prebivalstva nekaj ur. Po različnih predstavah se je cesar odpeljal dalje proti Sarajevu.

VSTAJA V ALBANIJI.

Solun, 29. maja: Glavni tabor turške armade je preložen iz Verisoviča v Djakovar. Divizija Osman-paše je razorožila prebivalstvo okrog Prizrena. Turški vojaki zasledujejo vstaše, ki so oropali neko vojaško zalogo in nočejo izročiti Mauserjevih pušk. (Verjamemo! Op. uredn.)

KREČANSKO VPRAŠANJE.

Carigrad, 29. maja: Tuško časopisje ni zadovoljno s francosko-angleškim predlogom glede Zaimisa. »Tanin« pravi, da bi Turčija poklicala Grško na odgovor, ako pošlje Zaimisa na Kreto. — »Ikdam« grozi z vojsko, ako se velevlasti ne uklonijo turškim željam.

Carigrad, 29. maja: Odstopil je mornariški minist. baje vsled slabega zdravja.

RUSKI VISOKOŠOLCI PRI CARJU.

Petrograd, 29. maja: Car je vsprejel 50 člansko odposlanstvo ruskih vseučiliščnikov, kateri so mu slovesno zardili svojo ljubezen in udanost do njega in Rusije. Car je pristrčno odgovoril, se zahvalil in navduševal dijake k delu za očetnjavo; dal se je tudi z dijaki fotografirati.

HOFRICHTER — PREKLICAL PRIZNANJE?

Brno, 29. maja: »Lidove noviny« poročajo iz Dunaja, da je nadporočnik Hofrichter med obravnavo preklical svoje priznanje, s katerim je le upal doseči ugodnejše psihijatrično spričevalo.

SRBSKI CERKVENI KONGRES.

Sremski Karlovi, 30. maja: Včeraj je bil tu otvorjen na slovesen način srbski cerkveni kongres.

PANIKA V BIKOBORBI.

Berlin, 29. maja: Po poročilih iz Lizbone je nastala v San Jagu na Portugalskem med bikoborbo velika panika, tekom katere je bilo 40 oseb težko ranjenih, med njimi nekateri težko. Bikoborba je bila v polnem teku, ko je nek silno razdražen bik preskočil ograjo in se je zakadil v ljudi. Vse se je ustrašilo in drlo k izhodu. Mnogo ljudi, zlasti žensk in otrok so pohodili. Bik je nazadnje ušel iz cirkusa v bližnji gozd.

VSESLOVANSKO VSEUČILIŠČE V PRAGI?

Praga, 29. maja: Na novoslovanskem shodu v Sofii se bode razpravljalo tudi o vseslovanskem vseučilišču v Pragi. To bi se doseglo potem, da bi se na sedanjem vseučilišču oživotvorile jugoslovanska, ruske in poljske stolice.

IZ FINSKEGA.

Helsingfors, 29. maja: Finski deželni zbor je zavrgel carjevo predlogo glede posebnega vojnega davka za l. 1911. S tem se bode konflikt med Rusijo in Finskim še poostri.

VELIKANSKA STAVKA NA FRANCOSEKEM.

Pariz, 30. maja: Vsi uslužbenci 480 km dolge Južne železnice so začeli stavkati zaradi kazenskega premeščanja nekega uslužbenca

POTOVANJE BELGIJSKE KRALJEVE DVOJICE.

Bruselj, 30. maja: Kralj Albert je s svojo soprogo odpotoval v Berlin. Obišče zaporedoma več evropskih dvorov.

Po svetu.

Nepotrební slavospevi. Nedavno je slavil grof Csaki, škof v Vacu na Ogrskem, desetletnico škofovanja in je ob tej priliki poklonil 100.000 K v „dobrodelne“ svrhe. Klerikalno časopisje mu seveda poje na vse pretege slavo za ta „plemeniti čin“. Poglejmo: po službenih podatkih ima škofija v denarju in v obveznicah 1.552.297 K. Izven tega je posestev 27.332 oral. Ako cenimo vrednost teh povprečno na 600 K, da to 16.339.200 K. Ako prištejemo k temu še razna poslopja in drugo, kar je škofova last, znaša torej skupno imetje 20 milijonov kron. To po 4% obrestovano, da na leto 800.000 K, torej tekom desetih let 8 milijonov kron. Škofu Csakiju se torej ni treba posebno potruditi, da je zmogel let 100.000 K. In če pomislimo, da je šlo od tega 79.000 K za klerikalno časopisje in druge take „vete“ stvari, ki služijo poneumnjevanju ljudstva, je za „dobrodelnost“ pač presneto malo ostalo. Za šolske svrhe, t. j. za izobrazbo naroda, ni dal škof niti vinarja. Eto Vam dobrodelnosti!

Kralj z glasovalno pravico za državni zbor je beigijski kralj. Tudi za letošnje volitve je bil vpisan v volilni imenik in je imel tri glase. A kralj se je odrekel volilni pravici, dasi predpisuje zakon volilno obveznost. A on se sklicuje na to, da je to že stara praksa od njegovih prednikov sem.

Kako je na Francoskem preskrbljeno za sodelj-sko kaznovane ženske? Na Francoskem imajo v zapor ali ječo obsojene ženske prednost, ki je ne nudi nobena druga država. Ženskam, ki še niso omožene, spravlja — može, in sicer iz vrst prognancev. V ženskih ječah se vsakega pol leta razglasi, naj se vsaka, ki je voljna preseliti se v Novo Kaledonijo in se tam omožiti s kakim zločincem prognancem, pri-

javi ravnatelj. Seveda se taka možnost dovolj le onim, ki so mlade in brez telesnih napak. Izbrane kaznjence se morajo pisмено zavezati, da se bodo omožile s prognanci in do smrti ostale v Novi Kaledoniji. Pod tem pogojem jih pusti država zapeljati in jim da še malo opremo. — Guverner kolonije opravi poročni obred. Vedno ima na razpolago nekaj prognancev, ki so se lepo vedli, da jih da ženskam na izbiro. Izbiro je seveda lahka, ker vsako tako žensko čakajo navadno po trije moški.

Izlet v Monakovo si je privoščil 16 let stari pomožni delavec Osypka iz Dunaja. Ukradel je svojemu gospodarju 700 kron in odpotoval s svojim tovarišem v Monakovo. Oba sta se še pa isti večer vrnila in prišla na Dunaju policiji v pest.

Narodni gospodar.

Produkcija jekla v Avstro-Ogrski. Glavni ravnatelj rudniške in plavžarske družbe v Vitkovicah, Schuster, je potom okrožnic pri posameznih tovarnah za jeklo dognal produkcijske številke za zadnjih 10 let. Vsa produkcija je znašala l. 1900. en milijon 415.763 ton, l. 1909 pa dva milijona 065.400 ton, t. j. napredek za 46%.

Avstrijska mlinška industrija je prišla v jako prekerni položaj. Povod temu je podraženje surovin. Žetev na Ogrskem je bila slaba (lani pšenice 30'1 milj. met. st. proti 41'8 milj. met. st. l. 1908). V Avstriji je bila žetev tudi nekoliko manjša ko predlani. Vsled tega se je moralo žito v velikih množinah uvažati iz inozemstva. Pod vplivom druginje pa je pojemal konzum.

Širite Nar. Dnevnik.

Ali ste že odposlali zastarelo naročnino za „Nar. Dnevnik“; če še ne, storite to takoj. — Vsak naročnik naj pridobi vsaj enega novega naročnika!

Maček
je trpljenje hudo,

FLORIAN

pa napravi čudo!

Edini liker za slab želodec!

Ljudska kakovost liter K 2'40.
Kabinetna kakovost „ „ 4'80.
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

34

Jokeja so ustrelili v Braili na Rumunskem. Priredili so konjsko dirko in več oseb je stavilo visoke vsote, da bode zmagal neki favorizirani konj. Ko pa ni prišel konj prvi na cilj, je začelo ljudstvo vpiti in interesenti so grozno razsajali. Kar nenadoma pa še pade iz ljudstva strel in jokej se zvali mrtev s konja. Ustrelil ga je nekdo, ki je pa ušel.

Radi nosa. Na Dunaju si je prerezal 56 let star čevljar Jos. Pribyl s svojim nožem vrat, ker so ga sosedi dražili radi njegovega prevelikega nosa. Režežu se je gotovo malo mešalo.

Krasen meteor so videli v okolici Budjevoic. Začel je svoj tek pri skoro na zenitu stoječemu mesecu in se je zmerno pomikal v ravni črti proti severozapadu. Padal je 4 sekunde. Blesteče belo jedro je zapustilo za seboj svetel sled. Pičlo pred horizontom se je razletel meteor v komade.

Prvi vzlet na Češkem. Aviatik inženir Jullerot je poletel s svojim Farman-strojem na malešiškem polju dvakrat po 5 in 9 minut. Dosegel je višine 80 metrov. To sta bila prva dva vspeha vzleta na Češkem.

Tajinstven samoumor. Iz čudnih razlogov se je usmrtil v Berlinu mlad dijak pedagogike. Do pred kratkim je bil v Komotovu na Češkem, kjer je bil član tajnega društva. Ko pa so društvo odkrili, ga je poklical oče nazaj v Berlin; mladenič je pa bil od

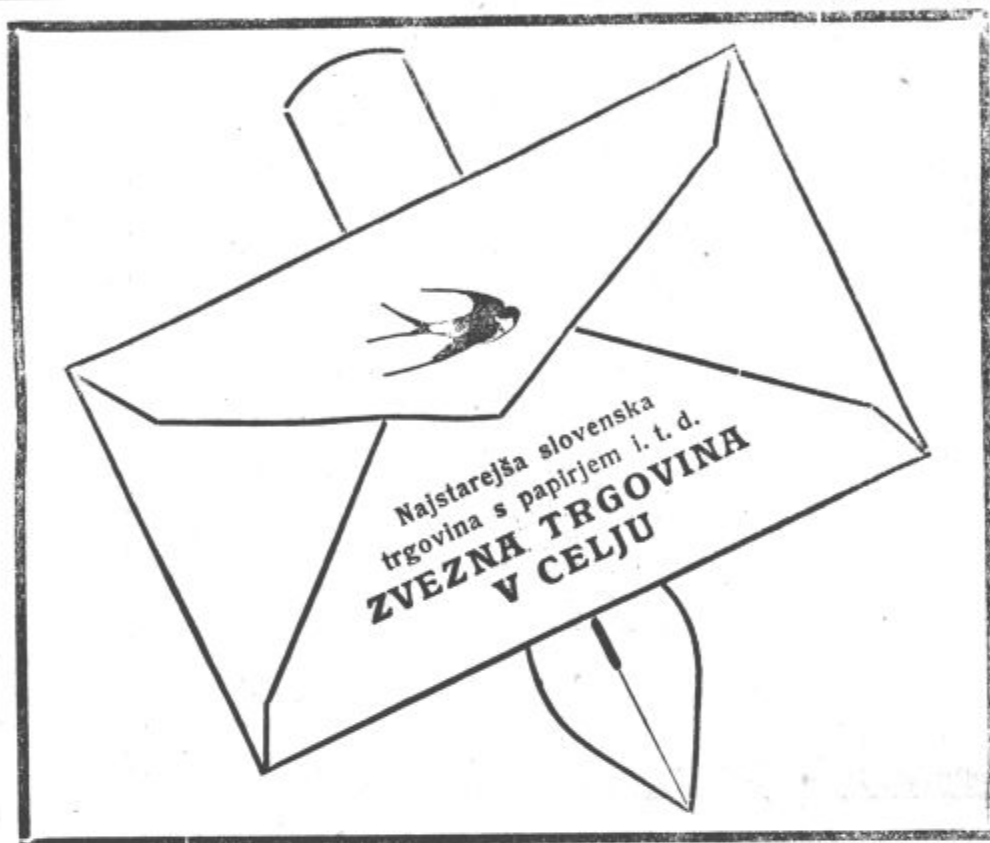
onega časa vedno pobit in žalosten. Osemnajst let stari dijak je zapustil vizitnico, na kateri je javil, da ni mogel drugače storiti, da sta se dva člana že ustrelila in da se bode še eden kmalu za njim.

Paulhan v višini. V Veroni je dobil ceno 10.000 fir za vzlet v višino Paulhan. Prišel je 1163 metrov visoko.

Društvene vesti.

„Savinjsko učiteljsko društvo“ ima v četrtek, dne 9. junija t. l. ob 2. uri popoldne na Gomilskem svoj občni zbor po zadnji določenem vsporodu.

Učiteljsko društvo za ptujski okraj priredi v četrtek, 9. junija t. l. poučni izlet v Podlehnik. Oskrbnik g. Fr. Rudl bode demonstriral na posestvu „Štajerske hranilnice“ porabo umetnih gnojil, krmjenje goveje živine in napravlanje surovega masla. Pokazal nam bode tudi vzorno klet s hidravlično stiskalnico in cementnimi sodi in še marsikaj, kar spada k umnemu gospodarstvu. Sestanek ob 9. uri zjutraj na licu mesta. Udeležbo je javiti kar najpreje društvenemu tajniku tov. J. Cenčič-u pri Sv. Barbari v Halozah, da zamoremo pravočasno naznaniti število izletnikov v Podlehnik. Ogorelec, t. č. predsednik.

297 - 11 Šubičeva slika

Franceta Prešerna
ter Groharjev

∴ Primož Trubar ∴

v okvirju ali brez okvirja se dobita v **Zvezni trgovini v Celju**. Velika zaloga najrazličnejših svetlih in modernih slik. Portreti slavnih pisateljev, muzikov itd. Ceniki na zahtevo franko.

Tiskovine v moderni obliki so dandanes, kakor znano, potreba vsakega podjetja, ki hoče uspešno delovati, kajti tiskovine brez učinka romajo navadno vsled pomanjkanja časa neprečitane v koš. Steherni, ki to upošteva in deluje dosledno v tem smislu, zamore vsak čas računati na dosežen uspeh, ker se prejemniku vsili nehote prepričanje, da deluje z vzornim podjetjem, katero se potruji v vsakem oziru izvršiti naročilo skrajno natančno in z namenu potrebnim učinkom. Zavod, ustrežajoč vsem zahtevam na polju moderne tiskarske tehnike je Zvezna tiskarna v Celju, Schillerjeva cesta šte. 3. — Založena z modernimi črkami in okraski, kakor tudi opremljena z brzotisknimi stroji najnovejše konstrukcije in zlagalnimi pristrojii je v položaju v polni meri zadovoljiti svoje cenjene stranke. — Naročila izvršuje točno in solidno. — Cene nizke.

